

Brusel 30. července 2021
(OR. en)

Interinstitucionální spis:
2021/0239(COD)

10286/21
ADD 3

EF 224
ECOFIN 661
DROIPEN 119
ENFOPOL 256
CT 92
FISC 107
COTER 82
CODEC 1001

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Příjemce:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generální tajemník Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	SWD(2021) 191 final
Předmět:	PRACOVNÍ DOKUMENT ÚTVARŮ KOMISE SOUHRN ZPRÁVY O POSOUZENÍ DOPADŮ Průvodní dokument k balíčku opatření v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu, který zahrnuje: Návrh NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu Návrh SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY o mechanismech, které mají zavést členské státy pro předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu, a o zrušení směrnice (EU) 2015/849 Návrh NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY, kterým se zřizuje Orgán pro boj proti praní peněz a financování terorismu a zrušují nařízení (EU) č. 1093/2010, (EU) č. 1094/2010 a (EU) č. 1095/2010 Návrh NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY o informacích doprovázejících převody peněžních prostředků a některých kryptoaktiv

Delegace naleznou v příloze dokument SWD(2021) 191 final.

Příloha: SWD(2021) 191 final

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 20.7.2021
SWD(2021) 191 final

PRACOVNÍ DOKUMENT ÚTVARŮ KOMISE

SOUHRN ZPRÁVY O POSOUZENÍ DOPADŮ

Průvodní dokument k

balíčku opatření v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu, který zahrnuje:

Návrh NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu

Návrh SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY o mechanismech, které mají zavést členské státy pro předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu, a o zrušení směrnice (EU) 2015/849

Návrh NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY, kterým se zřizuje Orgán pro boj proti praní peněz a financování terorismu a zrušují nařízení (EU) č. 1093/2010, (EU) č. 1094/2010 a (EU) č. 1095/2010

Návrh NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY o informacích doprovázejících převody peněžních prostředků a některých kryptoaktiv

{COM(2021) 420 final} - {SEC(2021) 391 final} - {SWD(2021) 190 final}

Souhrnný přehled
Posouzení dopadů balíčku legislativních návrhů Komise týkajících se boje proti praní peněz a financování terorismu, včetně: návrhu nařízení o boji proti praní peněz a financování terorismu; návrhu změny směrnice 2015/849 o boji proti praní peněz a financování terorismu; návrhu nařízení, kterým se zřizuje orgán EU pro boj proti praní peněz a financování terorismu.
A. Potřeba opatření
Proč? Jaký problém se řeší?
Navzdory nedávným revizím směrnice o boji proti praní peněz byly zjištěny tři problémy: nedostatek jasných a jednotných pravidel, nekonzistentní dohled na celém vnitřním trhu a nedostatečná koordinace a výměna informací mezi finančními zpravodajskými jednotkami. Odkazuje se na zprávu „post-mortem“ z roku 2019 o nedávných případech praní peněz v EU (COM(2019) 373 final). Pokud jde o pravidla, bere se na vědomí absence omezení hotovostních operací a dopady, které to má na zmírnění vysokého rizika praní peněz vyplývajícího z velkých hotovostních plateb. Oblast působnosti subjektů, na něž se vztahují právní předpisy v oblasti boje proti praní peněz, a hloubková kontrola klienta jsou dalšími oblastmi, v nichž by větší harmonizace mohla být přínosná. Současný přístup ke třetím zemím má omezenou účinnost. Pokud jde o dohled, účinnost prosazování se v důsledku rozdílů ve zdrojích a postupech v jednotlivých členských státech liší. Finanční zpravodajské jednotky v současné době postrádají společné metody a harmonizované šablony, které brání společné analýze, což vede k neoptimálnímu odhalování transakcí a činností potenciálně spojených s praním peněz a financováním terorismu. Současný přístup k identifikaci majitelů bankovních účtů přes hranice není účinný.
Čeho by měla tato iniciativa dosáhnout?
Cílem je posílit preventivní rámec pro boj proti praní peněz a financování terorismu v EU odstraněním stávajících mezer, které pachatelům trestné činnosti umožňují zneužívat finanční systém EU k praní jejich nezákonných výnosů nebo k umožnění financování teroristických činností. Očekávané přínosy v důsledku opatření na legislativní i strukturální úrovni jsou tyto: - Jasnější soubor pravidel, včetně přímo použitelných ustanovení, zajistí jednotnější uplatňování rámce. Tím se zajistí jednotnější přístup k těm subjektům, které musí uplatňovat pravidla v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu v celé EU, jakož i k opatřením, která musí zavést, kromě zavedení stropu pro hotovostní platby v EU. - Vytvoření orgánu EU pro boj proti praní peněz zlepší dohled a podpoří spolupráci mezi finančními zpravodajskými jednotkami.
Jakou přidanou hodnotu budou mít tato opatření na úrovni EU?
Balíček opatření v oblasti boje proti praní peněz z roku 2019, který Komise přijala, upozornil na to, jak pachatelé trestných činů dokázali využít rozdílů mezi režimy členských států v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu. Kvůli přeshraniční povaze mnoha případů praní peněz a financování terorismu je pro předcházení těmto trestným činům zásadní spolupráce mezi vnitrostátními orgány dohledu a finančními zpravodajskými jednotkami. Mnoho subjektů, na něž se vztahují povinnosti v oblasti boje proti praní peněz, působí přeshraničně, přičemž rozdílné přístupy vnitrostátních orgánů dohledu a finančních zpravodajských jednotek jim brání v dosažení optimálních postupů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu na úrovni skupiny. K řešení těchto přeshraničních otázek a k maximalizaci schopnosti finančního systému EU předcházet praní peněz a financování terorismu a odhalovat je je zapotřebí větší koordinace na úrovni EU, včetně složky přímého dohledu EU nad nejrizikovějšími subjekty.
B. Řešení
Jaké legislativní a nelegislativní možnosti byly zvažovány? Je některá možnost upřednostňována? Proč?
Pokud jde o pravidla v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu, existující možnosti kromě základního scénáře (minimální změny ve stávající směrnici o boji proti praní peněz) jsou přímo použitelná a harmonizovanější pravidla, která se týkají pouze subjektů, na něž se vztahují právní předpisy, nebo která se vztahují rovněž na orgány dohledu a finanční zpravodajské jednotky. V oblasti dohledu je základním scénářem koordinace v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu ze strany Evropského orgánu pro bankovníctví, jak je tomu v současnosti. Střední cestou je vytvořit na úrovni EU pravomoci nepřímého dohledu (orgán EU, který vykonává dohled nad vnitrostátními orgány dohledu), další možností je vytvořit na úrovni EU přímý dohled nad řadou nejrizikovějších subjektů a poslední možností je přímý dohled EU nad všemi povinnými osobami. Pro finanční zpravodajské jednotky je kromě základního scénáře v podobě neformální koordinace

mezi vnitrostátními finančními zpravodajskými jednotkami jednou z možností vytvoření koordinačního a podpůrného mechanismu na úrovni EU pro finanční zpravodajské jednotky. Další možností je vytvoření jediné finanční zpravodajské jednotky EU, která nahradí vnitrostátní finanční zpravodajské jednotky.

Zvolené možnosti jsou tyto: soubor harmonizovanějších pravidel v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu, včetně harmonizovanějšího souboru osob, na něž se vztahují požadavky v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu, harmonizovanějších požadavků, které musí uplatňovat, a stropu 10 000 EUR pro hotovostní platby v EU; orgán dohledu EU v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu s nepřímými pravomocemi dohledu nad všemi subjekty, na něž se vztahují požadavky v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu, a s pravomocí přímého dohledu nad vybranými nejrizikovějšími subjekty ve finančním sektoru; mechanismus koordinace a podpory finančních zpravodajských jednotek na úrovni EU, který bude začleněn do téže agentury EU jako orgán dohledu; propojení vnitrostátních rejstříků bankovních účtů a systému vyhledávání dat.

Kdo podporuje kterou možnost?

Veřejná konzultace obdržela 202 odpovědí, z nichž 99 % se domnívalo, že v boji proti praní peněz a financování terorismu jsou zapotřebí další opatření. Opatření na úrovni EU byla považována za nejúčinnější možnost. Všechny kategorie zúčastněných stran podporují harmonizovanější pravidla, včetně harmonizovanějšího souboru povinných osob (76 %), harmonizovanějších požadavků, které musí uplatňovat (67 %), a limitů pro hotovostní platby (55 %). Pokud jde o orgán dohledu EU, 55 % respondentů dává přednost tomu, aby se vztahoval na všechny subjekty, ať už okamžitě či postupně (přičemž zúčastněné strany mimo finanční sektor byly více zdrženlivé). Většina zúčastněných stran podporuje široké pravomoci mechanismu finančních zpravodajských jednotek – od vypracování šablon (57 %) přes posuzování trendů a rizik (62 %) až po podporu společných analýz (57 %).

C. Dopady upřednostňované možnosti

Jaké jsou výhody upřednostňované možnosti (je-li nějaká doporučena, jinak uveďte výhody hlavních možností)?

Větší účinnost a účelnost rámce EU pro boj proti praní peněz a financování terorismu prostřednictvím důslednějšího uplatňování a prosazování je hlavním přínosem upřednostňovaných možností, přičemž struktury na úrovni EU by tento proces podchycovaly, koordinovaly a podporovaly. Tím se sníží možnosti pachatelů trestné činnosti využívat regulační rozdíly mezi členskými státy a zajistí se lepší ochrana našeho finančního systému a hospodářství. Účinnější přístup k třetím zemím by měl snížit zátěž hospodářských subjektů, neboť pravidla, která mají být uplatňována, se stanou inteligentnější a posílené kontroly budou vyhrazeny pouze pro rizikové situace. Celoevropské propojení rejstříků bankovních účtů by urychlilo přístup k informacím o bankovních účtech a usnadnilo přeshraniční spolupráci mezi finančními zpravodajskými jednotkami a dalšími příslušnými orgány. Omezení hotovostních operací na platby nižší než 10 000 EUR významně odradí od praní peněz, aniž by to mělo vliv na finanční začlenění.

Jaké jsou náklady na upřednostňovanou možnost (je-li nějaká doporučena, jinak uveďte náklady na hlavní možnosti)?

Hlavní část tvoří náklady na vytvoření a provoz nového orgánu EU pro boj proti praní peněz a financování terorismu (regulační agentura). Pokud by počet zaměstnanců činil 250 FTE při plném provozu, rovnaly by se roční náklady řádově 40 milionům EUR. Předpokládá se, že více než polovinu těchto nákladů lze pokrýt z odvodů subjektů finančního sektoru, na něž se vztahuje tento rámec.

Náklady vzniknou rovněž subjektům soukromého sektoru, na něž by se nově vztahoval rámec pro boj proti praní peněz. Jedná se především o určité typy poskytovatelů služeb souvisejících s virtuálními aktivy a platformou skupinového financování. Tyto náklady budou zahrnovat zejména nábor a odbornou přípravu pracovníků v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu a získání vhodných IT aplikací. Některým subjektům, na něž se vztahuje rámec pro boj proti praní peněz a financování terorismu, vzniknou náklady na příspěvky orgánu pro boj proti praní peněz. Přesné náklady na subjekt budou záviset na počtu subjektů, které musí přispívat (tento počet bude stanoven v následném aktu v přenesené pravomoci).

Propojení centralizovaných registrů bankovních účtů a systémů vyhledávání dat bude znamenat náklady jak z hlediska zřízení systému, tak z hlediska jeho údržby. Na základě nákladů vzniklých v souvislosti s jinými systémy EU se náklady na budoucí propojovací platformu předběžně odhadují na přibližně 2 000 000 EUR.

Jaký bude dopad na podniky, včetně malých a středních podniků a mikropodniků?

Finanční instituce, které působí přeshraničně, budou mít prospěch z jasnějších a jednotnějších pravidel v celé EU, což povede ke snížení nákladů na dodržování předpisů. Kromě toho se budou setkávat s harmonizovanějšími postupy a lepší komunikací mezi vnitrostátními orgány dohledu a finančními zpravodajskými jednotkami, přičemž některé budou muset komunikovat pouze s jedním orgánem dohledu EU. Další povinné

osoby by měly získat lepší kvalitu dohledu a lepší zpětnou vazbu od finančních zpravodajských jednotek. Malé a střední podniky, na něž se vztahuje rámec pro boj proti praní peněz, jsou v zásadě nefinanční druhy podnikání, včetně notářů, realitních makléřů, účetních a dalších. V současné době hrají při odhalování praní peněz a financování terorismu omezenou úlohu. Jejich povědomí o praní peněz a financování terorismu se zlepší spolu s úrovní dohledu, tak aby bylo zajištěno, že budou opatření v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu uplatňovat. V důsledku této iniciativy by se měl zvýšit počet podezřelých transakcí, které oznamují.

Očekávají se významné dopady na vnitrostátní rozpočty a správní orgány?

Žádné takové negativní dopady se nepředpokládají. Některé vnitrostátní orgány dohledu, které v současné době vykonávají dohled nad subjekty, jež budou převedeny pod dohled orgánem EU, mohou dosáhnout určitých úspor.

Očekávají se jiné významné dopady?

Hlavním očekávaným významným dopadem je omezení praní peněz a financování terorismu v EU. Europol odhadl celkovou výši neodhalených případů praní peněz a financování terorismu na více než 100 miliard EUR ročně. Lepší preventivní rámec může přispět ke snížení této částky omezením možností, které mají pachatelé trestné činnosti k dispozici. To může mít významné sociální přínosy. Lepší odhalování bude mít navíc pozitivní dopad na případy, které jsou vyšetřovány a stíhány, s větší šancí na navrácení majetku ve prospěch všech.

D. Nárazná opatření

Kdy bude tato politika přezkoumána?

Ustanovení o přezkumu v budoucím nařízení o boji proti praní peněz bude vyžadovat vyhodnocení do pěti let od data použitelnosti. Současně se přezkoumání bude týkat i orgánu pro boj proti praní peněz, pokud tento orgán bude do té doby v provozu alespoň dva roky.